Háztartási gépek százezrei

Aláírták azt a középlejáratú szerződést, amely kötelezi a Hajdúsági Iparműveket a negyedik ötéves terv éveiben 250 ezer mosógép, 250 ezer centrifuga, 150 ezer porszívó és 110 ezer forróvíz-tároló leszállítására a RAVILL Nagykereskedelmi Vállalat részére. A cikkcsoportokra bontott szerződés másfél milliárd forint értékű áru szállítását jelenti. Ez az első olyan szerződés, amelyet a gyár öt esztendőre kötött kereskedelmi partnerrel.

A MÁV sikeres vasárnapja

A MÁV szegedi igazgatóságának területén vasárnap több mint 2000 vagon rakodását bonyolították le — a szegedi központi menetirányítók szerint — szinte zavartalanul. Cukorrépából 250 vagonnal szállítottak Sarkadra, illetve Mezőhegyesre, a szegedi medencében frissen termelt kőolajból nyolcvan tartálykocsit töltöttek meg és küldtek irányvonattal a finomítóba. Békés megyéből két irányvonatot is indítottak.

Nem csökken a búzaterület

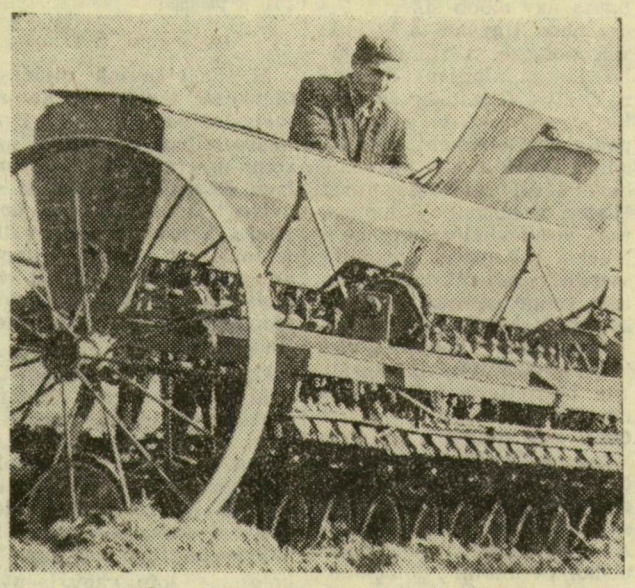

Ezen az őszön több termelőszövetkezet és állami birtok úgy tervezte, hogy a tavalyinál kisebb területen szórja földbe jövő évi kenyerünk magját. Közrejátszott ebben a kedvezőtlen nyár, az alacsonyabb termésátlagok, s nem utolsósorban azok a rendelkezések, amelyek a búza termesztésével, átvételi árával vannak kapcsolatban. A Békés—Csongrád megyei Állami Gazdaságok főosztályához tartozó állami birtokokon nem csökken az idén sem a búzaterület.

Ezekben a napokban minden percet kihasználva dolgoznak a vetőgépek, hogy idejében földbe kerüljön a mag. Csongrád megyében az állami gazdaságokban 6500 holdon került földbe az étkezési búza, 2700 holdon a takarmánybúza.

Kongresszustól kongresszusig

„Az életszínvonal emelésében az eddiginél nagyobb szerep jut a reálbérek emelésének. Új gazdálkodási rendszerünkben arra törekszünk, hogy az átlagosnál nagyobb mértékben emelkedjék a jól dolgozó, az átlagosnál többet nyújtó munkások és alkalmazottak keresete... 1970. év végéig fokozatosan az összes ipari dolgozó munkaidejét átlagosan heti 44 órára kell csökkenteni."
(Az MSZMP IX. kongresszusának határozatából.)

Életszínvonal, munkaidő, szociális gondoskodás

A IX. kongresszus határozatainak Csongrád megyei végrehajtásáról interjút kértünk megyei politikai vezetőktől. Juhász József, a Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsának vezető titkára, a következő kérdésekre adott választ lapunk munkatársának:

● El tudtuk-e érni az életszínvonal tervezett növekedését? Hogyan alakultak a reálbérek, a differenciált bérezés?

— Életszínvonal-politikánkat hosszú évek óta meghatározza az az elv, hogy a társadalmi termelés bővülésével, a nemzeti jövedelem növekedésével együtt kell járnia az életszínvonal emelkedésének. Másszóval: ha hatékonyabban, eredményesebben termeljük a javakat, vagyis jobban dolgozunk, jobban is élhetünk. Ez teljes mértékben megfelel a munkájából élő ember igazságérzetének, szinte azt mondhatjuk, hogy beépült egész életfelfogásukba. De még ennél is átfogóbb jelentőségű az az összefüggés, hogy az életszínvonal vissza is hat a gazdasági fejlődésre. Ezért nagy jelentősége van annak, hogyan történik a javak elosztása, hogyan hat vissza az elosztás módja a javak termelésére?

— Pártunk IX. kongresszusa ebből a szempontból hangsúlyozta a reálbérek emelkedésének növekvő szerepét, a munka szerinti elosztás következetesebb érvényesítését. Ma elmondhatjuk, hogy a harmadik ötéves terv során a tervezettnél nagyobb mértékben nőttek a reálbérek, vagyis több használati cikket tudunk vásárolni. A tervezett 9—10 százalékkal szemben a tervidőszak végére 16—17 százalékos reálbér-növekedés történt. A központi és vállalati szociálpolitikai intézkedések — gyermekgondozási segély bevezetése, alacsony nyugdíjak felemelése, a termelőszövetkezeti nyugdíjak bevezetése, társadalombiztosítási szolgáltatások bővítése — folytán a reáljövedelmek növekedése meghaladta a reálbérekét. Megyénkben a lakosság készpénzbevételei évenként átlag 9 százalékkal emelkedtek. Pozitív változás következett be az iparban az alacsony és magasabb keresetűek közötti arányokban. A havi 1500 forint alatti keresetűek aránya 40 százalékról 36 százalékra csökkent. A 2500 forint feletti magasabb keresetűek aránya pedig 7 százalékról 10 százalékra emelkedett. Az építőiparban ez az arányeltolódás még nagyobb volt. Javultak a kereseti viszonyok a textiliparban, a közlekedésben, az állami mezőgazdasági üzemekben, a vasúton, részlegesen a közoktatásban és az egészségügyben is. Az életszínvonal növekedését jelzi a kiskereskedelmi forgalom évenkénti 9 százalékos növekedése is. A mezőgazdaságból élő lakosság átlagjövedelme is megfelelően fejlődött, s ma már eléri a bérből-fizetésből élők szintjét.

— Ami a munka szerinti elosztást, a differenciáltabb bérezést illeti, e téren is igazolhatók a fejlődés tendenciái. A legutóbb megkötött kollektív szerződések már tükrözik ezt a folyamatot. Több üzemben 15—30 százalékos pótlékot kapnak azok, akik két-három szakmához értenek, 20—40 százalékos nyereségtöbblethez jutnak, akik egészségre ártalmas munkahelyeken dolgoznak. Általában — és feltétlenül helyesen — jobban megbecsültek bérben és jutalomban a törzsgárda tagjai.

— A feltett kérdés kapcsán mindenképpen szólni kell néhány feszítő béraránytalanságról, és az úgynevezett egyenlősdiről is. A termelőágazatokhoz képest alacsony egyes költségvetési szervekben — az alsó- és középfokú oktatásban, az egészségügy területén, a közszolgálatban — dolgozók bére. Ez komoly feszültséget okoz, és ugyan áttételesen, de mindenképpen visszahat a termelésre, a gazdálkodásra.

— Az egyenlősdi szemlélet akadályozza a társadalmilag indokolt munkaerő-áramlást, magát a munkaerő-gazdálkodást.

● Az életszínvonalnak fontos eleme a munkaidő. A 44 órás munkahét bevezetése megfelelő ütemben haladt-e Csongrád megyében? Néhány helyen nem siették el ezt a programot?

— A IX. kongresszus irányelvei megvalósultak Csongrád megyében. Hiszen az iparban és építőiparban dolgozók 97 százaléka dolgozik már rövidített munkaidőben. Az általános munkaidő-csökkenéssel párhuzamosan rövidült a munkaidő az egészségre ártalmas munkakörökben, a közlekedésben, az állami mezőgazdasági üzemekben is. Ez a folyamat nem ment simán. A betervezett — főleg műszaki — fejlesztési intézkedéseket csak részben sikerült megvalósítani. Ennélfogva átmenetileg csökkent vagy nem növekedett az egy főre eső termelési érték, romlott a munkatermelékenység. A szakszervezetek mégis úgy ítélik meg a helyzetet, hogy a keresetkiesés nélküli munkaidő-csökkentés fontos szociális vívmányunk és további folyamatos erőfeszítéseket kell tennünk a termeléskiesés ellensúlyozására, a munkatermelékenység javítására. Az 1970. évi gazdálkodásunk már kiegyensúlyozottabban indult, de mint ismeretes, az elhúzódó árvízi védekezés átmenetileg nehézséget okozott, megzavarta a termelési kooperációkat, a folyamatos szállítást stb. A dolgozók azonban — elsősorban a szocialista brigádok — munkaverseny-vállalásaikkal lehetővé teszik az árvízkárok bepótlását, és hozzájárulnak a nemzeti jövedelem növeléséhez.

● A kongresszusi határozat a szociális gondoskodás fokozását és kiterjesztését rendelte el. Nem csorbult-e a szándék azzal, hogy ennek bizonyos köreit — a béren kívüli juttatások egy részét — a vállalatok hatáskörébe adták?

— Nem, a szociális gondoskodás szándékának csorbulását nem észleljük. A vállalati szakszervezeti szervek magas fokú szociálpolitikai felelősségtudata nyilvánult meg az alapok felosztása során. Mindenekelőtt tovább bővítették az üzemi étkeztetést. A saját kezelésű üzemi konyhák munkája megjavult, az itt kiszolgált ételek táplálóbbak, ízletesebbek, és annak ellenére, hogy a fontos élelmiszerek piaci ára emelkedett, az étkezési hozzájárulásokat két év óta általában nem emelték. Ragaszkodnak a kollektív szerződésekben rögzített elhatározásokhoz. Vállalatainkban továbbra is fenntartják, sőt bővítik a szociális és jóléti intézményeket, munkásszállásokat. Örvendetes, hogy a vállalati szociálpoltikát mindinkább kiterjesztik a lakásgondok enyhítésére is. 1968-ban még csak négy vállalat képzett lakásépítési alapot, az elmúlt évben már huszonhét. Az alapok összege is megnőtt 915 ezer forintról közel 10 millió forintra, és ez a nagyságrend 1970-ben is megmarad. Kollektív szerződések határozzák meg egy-egy dolgozónak nyújtandó építési költségek nagyságát és feltételeit. Több vállalat (pl. a HÓDIKÖT, HÓDGÉP, KSZV) saját szervezésben is bonyolít lakásépítési akciót. Egyre gyakoribb a bérlőkijelölési jog vásárlása is.

— A kérdés feltevése azonban mégis jogos, mert azt tapasztaljuk, hogy a vállalati gyermekintézmények nem fejlődnek, pedig erre a dolgozó nők feltétlenül igényt tartanának. Hasonlóan a vállalati kulturális és sportlétesítményeknek csak a szinten tartását tudjuk biztosítani.

— Összességében megállapítható, hogy a gazdasági reform elősegítette egy hatékony vállalati, üzemi szociálpolitikai kialakítását noha az ebben rejlő lehetőségek még korántsem fejlődtek ki.

Elutazott a Román Egységfront delegációja

Tegnap délelőtt vett búcsút Szegedtől a Román Szocialista Egységfront három tagú küldöttsége, amely három napot töltött Csongrád megyében. A vendégeket 16-án a Hazafias Népfront megyei bizottságának vezetői fogadták, majd megnézték a szalámigyárat. Ion Ichimet, a Román Kommunista Párt Központi Bizottságának tagját, a nagy nemzetgyűlés képviselőjét, a Román Szocialista Egységfront Országos tanácsának tagját, a delegáció vezetőjét, valamint Dimitru Marcelt, az egységfront Constanca megyei és Teodor Buimistrucot, az egységfront Kalac megyei titkárát fogadta szombaton a népfront Szeged városi bizottságának elnöksége is.

A városi népfront bizottság Vörösmarty utcai tanácstermében a román vendégeket Hofgesang Péter, a népfront városi titkára, majd dr. Kedvessy György professzor, a népfront városi elnöke tájékoztatta arról, hogy milyen jelentős szerepe van Szeged értelmiségének a népfrontmozgalomban. A küldöttség aztán ellátogatott a szentesi Árpád Termelőszövetkezetbe, ahol baráti találkozón beszélgetett a vezetőséggel és a tagság képviselőivel. Vasárnap Szeged nevezetességeivel ismerkedett az egységfront delegációja, majd hétfőn reggel visszautazott Budapestre.

lasztani a lényeges hibákat a kevésbé lényegesektől. Nem lehet eléggé hangsúlyozni annak értékét sem, hogy „szemtől szemben" hangzanak el a bírálatok: a párttagság nyilvánossága előtt. Nagyon lényeges az is, hogy *az önbírálat is növekedőben van.* Nem állítjuk, hogy minden rendben van már, de amit tapasztaltunk, az *előremutató.* Jó volt hallgatni, ahogyan a pártvezetőség tagjairól egyenként mondtak véleményt, s mindezt a legteljesebb elvtársi segítő szándékkal.

Bírálatok hangzottak el az irányító pártszervekben dolgozókkal szemben is, akiktől több helyszíni segítséget, a párt politikájának határozottabb végrehajtását, valamint a párt ellenőrző, beszámoltató szerepének fokozását igényelték. A legtöbb és a legélesebb bírálat az emberekkel napi, termelőkapcsolatban levő gazdaságvezetőket — művezetőket, telepvezetőket, csoport- és brigádvezetőket — érte, akiken a termelés és a jövedelem alakulása, a munkahely szelleme, a jutalmazás, az előléptetés, a büntetés stb. múlik elsősorban. A párttagság bírálata mindenekelőtt a saját tapasztalatokra épült, kevesebb volt a „hallottam" alapján mondott ítélet.

Kíméletlenül szóltak a párttagok a közéletben, a gazdasági életben levő torz jelenségekről: a harácsolásról, az ügyeskedőkről, a hatalommal visszaélőkről. Nagyobb megbecsülést igényeltek a szocialista rendünket építő, védelmező emberek számára.

Nem lehetünk már elégedettek a bírálatok fogadtatásával. Helyenként úgy tűnt, hogy a párt- és a gazdaságvezetőket meglepte a párttagság szókimondása, szokatlan volt számukra a kritika élessége és nyíltsága. Valószínű ebből következett, hogy sokan mentegetőztek, kifogásokat kerestek, nem, vagy csak nagyon keveset fogadtak el a bírálatokból. Tapasztalható volt helyenként a megsértődés, a bírálatot a vezetés lejáratásának minősítették. *Noha a párttagság növekvő bírálati aktivitása nagy erőforrása pártunknak és építőmunkánkban levő fogyatékosságok megszüntetésének.*

A pártvezetőségekkel szemben támasztott igények növekedése szintén lényeges tanulsága a választásoknak. Egyre szélesebb azok köre is, akik alkalmasak a párttisztségek betöltésére. Az utóbbi években sok aktivista felnőtt a pártszervezetekben, akik közül választani lehet. Ez már önmagában is növeli az igényeket, de *a sokasodó és egyre bonyolultabbá váló pártmunka is mind felkészültebb embereket követel.* Bátran állíthatjuk, hogy a párttisztségek viselése egyre nehezebb lesz. Nemcsak azért, mert összetettebben jelentkeznek a pártvezetőségek alkalmasságának mércéi, hanem azért is, mert a gazdaságirányítás mai rendszerében önállóbban kell dolgozni. Gyakran nem elégséges a kiváló felkészültség, a mozgalmi tapasztalat, hanem *az emberi, a magatartásbeli személyiségjegyek fontossága is növekszik.* Ezt is követeli a párttagság vezetőitől.

A mostani választásokon gyakoribb volt a többes-jelölés, mint korábban, de *minden olyan elvtársat újraválasztottak, aki a párttagság bizalmához méltó maradt.* És ez így lesz a jövőben is. A párt politikájáért lelkiismeretesen küzdő elvtársaknak ezután sem kell tartaniok a választásoktól. *A tagság eddig sem volt a jövőben sem lesz hálátlan velük szemben.* Nem kerültek viszont sokan meg- vagy újraválasztásra — hiába ajánlotta őket esetleg a jelölő bizottság. Ehelyütt most nem azokról szólunk, akiket betegség, idős koruk, más munkakörbe kerülésük, stb. miatt nem választottak meg, hanem azokról, *akiktől a párttagság megvonta bizalmát.* A választások kritikusságát és a növekvő igényeket mutatja, hogy a pártalapszervezet titkárainak mintegy 25 és a pártvezetőségi tagoknak több mint 30 százaléka helyett új elvtársak kerültek e funkciókba. *Ilyen nagyarányú kicserélődésre eddig nem volt példa.* Növelte a személyi változások arányát, hogy sok fizikai munkás és tsz-tag, nők és fiatalok kerültek a pártvezetőségekbe.

Jelentős azoknak a száma is, akik a választások során sok ellenszavazatot kaptak, mások csak annyit, amennyivel éppen hogy nem kerültek ki a vezetőségekből. Több helyen tekintélyes gazdasági és állami vezetőket nem választottak be a pártestületekbe. Néhány alapszervezetben a párttitkár a jelölés ellenére sem kapta meg a párttagság többségének szavazatát. Talán valamiféle külön szervezkedés miatt nem választották meg ezeket az elvtársakat? Erről aligha lehet szó. Inkább arról, hogy a párttagság bizalma és türelme elfogyott, és nem adták meg újra az ilyen jelölteknek. Ma még közéleti szenzáció erejével hat, ha egy alapszervezeti párttitkárt nem választanak meg újra. A mozgalmi élet jelenségei azonban azt mutatják, hogy a személyi változások gyakoribbak lesznek a jövőben. *A növekvő követelmények felgyorsítják és mind természetesebbé teszik a mozgalmi élet tisztségviselőinek szelekcióját.*

A párttagság bizalma most a szavazatokban volt lemérhető. A szavazatok viszont a párttagság bírálataként foghatók fel. Akik az elmúlt években eleget tettek a pártmunka követelményeinek és megfeleltek a párttagság bizalmának, azokat most is megválasztották. A párt tagjai nagyra értékelték a szorgalmas munkát és ragaszkodtak az ilyen titkárokhoz, vezetőségi tagokhoz.

Az összefoglalt tapasztalatok azt mutatják, hogy *párttagságunk, pártszervezeteink és testületeink tovább erősödtek, és megújhodva, őszinte várakozással tekintenek a X. kongresszus elé.*

Dr. ÁGOSTON JÓZSEF